

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning Lääne Teed OÜ 28.03.2024 esitatud taotluse, **otsustan:**

1.1. Anda Lääne Teed OÜ-le (registrikood 10879306) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521664 Jaakna IV uuringuruumis kehtivusajaga 5 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Korraldus jõustub Lääne Teed OÜ-le teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/521664 lahutamatu osa.

Uuringuluba nr L.MU/521664 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Lääne Teed OÜ (registrikood 10879306, aadress Tehnika tn 2, Uuemõisa alevik, Haapsalu linn, Lääne maakond) esitas 28.03.2024 Keskkonnaametile Jaakna IV uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi *KOTKAS* 28.03.2024 dokumendina nr DM-127985-1).

Taotletav uuringuruum asub Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas riigile kuuluval kinnistul Piirsalu metskond 47 (katastritunnus 44101:001:1432). Kinnistu kasutamise sihtotstarve on maatulundusmaa, maa omanik on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK).

Tegemist on tarbevaru uuringuga. Taotletava uuringuruumi pindala on 5,43 ha. Uuringuluba taotletakse 5 aastaks. Geoloogilise uuringu käigus rajatakse kuni 15 uuringukaeveõont/ puurauku sügavusega kuni 10 m. Uuritavaks maavaraks on ehitus- ja täiteliiv ning ehitus- ja täitekruus. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on 200 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on taotluse kohaselt teedehituse ehitussegud ning täitematerjalina. Uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437).

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötleja Maa-amet (KOTKAS 09.04.2024 nr DM-127985-2).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala läänenurk külgneb vahetult Jaakna kruusamaardla (maavarade registri registrikaart nr 316) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 7 ja 10 plokkidega. Eelnimetatud kruusamaardla asub taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast vähemalt 9,2 m kaugusel.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaserv külgneb vahetult Jaakna kruusakarjääri (loa nr L.MK/327728; loa omaja Lääne Teed OÜ; luba kehtib kuni 05.05.2031) mäeeraldise teenindusmaaga. Taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast vähemalt 9,2 m kaugusel asub Jaakna kruusakarjääri mäeeraldis.

Taotletava uuringuruumi teenindusala läänenurk külgneb vahetult Jaakna III kruusakarjääri (loa nr L.MK/321798; loa omaja SANDPIT OÜ; luba kehtib kuni 13.05.2032) ning Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Jaakna III liivakarjääri (loa taotleja SANDPIT OÜ) mäeeraldisega. Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaserv külgneb vahetult olemasoleva Jaakna III kruusakarjääri ja taotletava Jaakna III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaosal kulgeb avalikus kasutuses olev kohalik Karjääri tee nr 6800110 ja kaguosal metsatee Sellandra tee nr 6800109. Seletuskirjas on selgitatud, et eelnimetatud teedele uuringupunkte ei rajata ja uuringu käigus teid ei kahjustata. Maavara esinemise korral kooskõlastatakse tee kaitsevööndi laius ja varu arvele võtmine tee valdajaga.

Rail Balticu raudtee kavandatud trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusalast ~44,5 km kaugusel ida suunas.

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 28.03.2024.

Jaakna IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid.

Jaakna IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

Keskkonnaamet avaldas MaaPS § 30 lõike 2 alusel uuringuloa menetluse algatamise teate 10.04.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 10.04.2024 kirjaga nr DM-127985-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Ette antud aja jooksul ettepanekuid ega vastuväited ei esitatud.

Keskkonnaamet saatis MaaPS § 27 lõike 3 alusel 10.04.2024 kirjaga nr DM-127985-4 uuringuloo taotluse riigivara valitseja volitatud asutusele.

RMK riigivara valitseja volitatud asutusena kooskõlastas 10.05.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/2403 (KOTKAS 14.05.2024 nr DM-127985-6) Jaakna IV uuringuruumis geoloogilise uuringu teostamise Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Jaakna külas asuval katastriüksusel Piirsalu metskond 47 (katastritunnus 44101:001:1432) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

Keskkonnaamet saatis MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt 10.04.2024 kirjaga nr DM-127985-5 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Lääne-Nigula Linnavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Lääne-Nigula Vallavalitsus palus 29.05.2024 kirjaga nr 6-2/24-669-2 pikendada arvamuse andmise tähtaega kuni 30.06.2024 (KOTKAS 30.05.2024 nr DM-127085-7).

Keskkonnaamet märkis oma 30.05.2024 kirjas nr DM-127985-8, et võtab esitatud informatsiooni arvesse ja ootab kohaliku omavalitsuse arvamuse ära.

Lääne-Nigula Vallavalitsus nõustub oma 25.06.2024 korraldusega nr 2-3/24-291 geoloogiliste uuringute tegemisega Jaakna IV uuringuruumis (KOTKAS 28.06.2024 nr DM-127985-9).

Keskkonnaamet pani MaaPS § 30 lõike 5 alusel õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks XX.XX.2024 ametlikku väljaandesse Ametlikud Teadaanded.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas eelnõud tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks huvitatud isikutele ja taotlejale XX.XX.2024 kirjaga nr XXX.

Ette antud aja jooksul esitati/ ei esitatud ettepanekuid/ vastuväiteid.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ (edaspidi *määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (edaspidi *Jääts*) § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse Jääts §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloo taotluse seletuskirja kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Lääne Teed OÜ esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne keskkonda olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuste-, kiirguse- ja lõhnaärringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

Vastavalt MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

Vastavalt MaaPS § 35 lõikele 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Vastavalt MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringuloo andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. RMK nõustus (KOTKAS 14.05.2024 nr DM-127985-6) uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloo täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Tulenevalt asjaolust, et MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2-5, 8, 11 ja lõige 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, neid käesolevas korralduses ei käsitleta.

Jaakna IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11). Lähimad Natura 2000 alad asuvad 1,3 km kaugusel lõunas (Marimetsa looduskaitsealal) ja 2.1 km kaugusel läänes (Marimetsa-Õmme hoiualal).

Jaakna IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3).

Keskkonnaamet märgib, et varasematele kogemustele ja aastatepikkusele praktikale tuginedes saab väita, et pinnakatte maavara geoloogiliste uuringute teostamisega kaasnevad keskkonnamõjud on minimaalsed. Geoloogilise uuringu mõju kestvus on lühiajaline ega ulatu

uuringuruumi piiridest väljapoole, välitööd kestavad üldjuhul 1-3 päeva ning uuringupuuraugud likvideeritakse koheselt peale rajamist ja kirjeldamist.

Vastavalt MaaPS 35 lõikele 2 punktile 1 keeldutakse uuringuloa andmisest, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Lääne Teed OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga XX.XX.XXXX).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Vastavalt HMS § 3 lõikele 1 võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loa täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Jaakna IV uuringuruumi uuringuloale seatakse järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust

kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo